

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

วิธีการศึกษา

การศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของพนักงานต่อการดำเนินกิจกรรมด้านความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมของธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน)” ครั้งนี้ เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ (Survey Research)

โดยใช้วิธีการศึกษา 2 วิธี ดังนี้

1. การศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร (Documentary Study) โดยการศึกษา ค้นคว้า และรวบรวมข้อมูล จากเอกสารวิชาการ หนังสือ บทความ วารสาร รายเดือน หนังสือสรุปรายงานประจำปีของธนาคารกรุงศรีอยุธยา วิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาอ้างอิงการศึกษาให้สมบูรณ์

2. การศึกษาภาคสนาม (Field study) เป็นการศึกษาโดยออกแบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มประชากรตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นพนักงานของธนาคาร กรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน) สำนักงานใหญ่ โดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) จากพนักงานธนาคาร ในระดับปฏิบัติการ และผู้บริหารทั้งในระดับต้น ระดับกลาง และระดับสูงของฝ่ายทรัพยากรบุคคล ฝ่ายสื่อสารองค์กร ฝ่ายการค้าต่างประเทศ และฝ่าย compliance จำนวน 540 คน ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 190 คน โดยใช้สูตรของ TARO YAMANE (ศศิพัฒน์ ยอดเพชร, 2544, น. 89) ดังนี้

$$N = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

n = แทนขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = แทนขนาดของกลุ่มประชากร

e = แทนค่าความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่าง

$$n = \frac{540}{1+540(0.05)^2}$$

$$= 190$$

เมื่อเก็บตัวอย่างจริงสามารถเก็บได้ 165 ราย คิดเป็นร้อยละ 86.84

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

การศึกษครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล กับกลุ่มตัวอย่างเป็นแบบสอบถามที่ผู้ศึกษาสร้างเอง ลักษณะของคำถามเป็นคำถามปลายเปิด และปลายปิด แบ่งเป็น 4 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1

เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ สมรส ตำแหน่งงาน อายุงาน รายได้ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม พนักงานของธนาคารกรุงศรีฯ จำนวน 8 ข้อ

ส่วนที่ 2

เป็นคำถามเกี่ยวกับการรับรู้กิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมเกี่ยวกับกิจกรรมเพื่อสังคมจำนวนรวม 18 ข้อ ประกอบด้วย

1. วัตถุประสงค์การดำเนินกิจกรรม จำนวน 4 ข้อ
2. รูปแบบการดำเนินกิจกรรม จำนวน 4 ข้อ
3. ขอบเขตการดำเนินกิจกรรม จำนวน 4 ข้อ
4. ประโยชน์ของการดำเนินกิจกรรม จำนวน 6 ข้อ

ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบแบบ 2 ตัวเลือก คือตอบถูกและผิด โดยให้ค่าน้ำหนักคะแนนแต่ละข้อคือ

ถ้าตอบถูก คือ เป็น 1 คะแนน

ถ้าตอบผิด คือ เป็น 0 คะแนน

ส่วนที่ 3

เป็นคำถามเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม จำนวน 28 ข้อ และอีก 1 ข้อ เป็นคำถามปลายเปิด ลักษณะแบบสอบถามเป็นมาตราประเมินค่าแบบ LIKERT SCALE มีระดับการตอบ 5 ระดับ คือ เห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วยมาก เห็นด้วยค่อนข้างน้อย เห็นด้วยน้อย เห็นด้วยน้อยที่สุด โดยคำถามแบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ

1. ร่วมกำหนดนโยบาย	จำนวน 6 ข้อ
2. ร่วมกำหนดกลวิธี	จำนวน 5 ข้อ
3. ร่วมประชาสัมพันธ์	จำนวน 5 ข้อ
4. ร่วมทำกิจกรรมทางสังคม	จำนวน 6 ข้อ
5. ร่วมประเมินผล	จำนวน 6 ข้อ

โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ระดับการมีส่วนร่วม	การให้ค่าคะแนน		
ร่วมมากที่สุด	=	5	คะแนน
ร่วมมาก	=	4	คะแนน
ร่วมปานกลาง	=	3	คะแนน
ร่วมน้อย	=	2	คะแนน
ร่วมน้อยที่สุด	=	1	คะแนน

ขั้นตอนในการสร้างและทดสอบเครื่องมือ

1. ศึกษาข้อมูล เอกสารต่าง ๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างแบบสอบถาม
2. สร้างแบบสอบถามให้อาจารย์ที่ปรึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบถูกต้องของการใช้ภาษาและความครอบคลุมกลุ่มประเด็นที่ศึกษาแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข
3. เพื่อให้เครื่องมือในการศึกษาที่จัดทำให้มีความเที่ยงตรง (Validity) และมีความน่าเชื่อถือ (Reliability) ผู้ศึกษาได้นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ Pre-test กับกลุ่มประชากรที่เป็นพนักงานธนาคาร กรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน) สาขาใกล้เคียง จำนวน 30 ราย ซึ่งเป็นกลุ่มประชากรที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มประชากรที่จะทำการศึกษา เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงและหาค่าความเชื่อมั่น โดยนำมาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีสัมประสิทธิ์ของครอนบาช (Cronbach Alpha-Coefficient) เพื่อดูความสอดคล้องของคำถามต่าง ๆ ผลการทดสอบแบบสอบถามทั้งหมด ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.880 ซึ่งแสดงว่าแบบสอบถามมีความเชื่อมั่นระดับสูง
4. นำผลการ Pre-test แบบสอบถามมาปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ เพื่อปรับปรุงแก้ไขและนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษาต่อไป

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาจะทำการติดต่อกับหัวหน้าฝ่ายต่าง ๆ ของธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน) เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลนั้น ผู้ศึกษาจะใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) แจกให้แก่พนักงานธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน) จำนวน 190 คน โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

1. ผู้ศึกษามีหนังสือขออนุญาตหัวหน้าแผนกต่าง ๆ เพื่อขออนุญาตในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้ศึกษานำแบบสอบถามไปแจกพนักงานธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน) ด้วยตนเอง และบางส่วนฝากให้เจ้าหน้าที่ช่วยแจกแบบสอบถาม โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งเริ่มตั้งแต่วันที่ 1-31 มีนาคม 2552
3. รวบรวมข้อมูลแบบสอบถามโดยใช้ระยะเวลา 1 เดือน ได้แบบสอบถามคืนจำนวน 165 ฉบับ จาก 190 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 86.84

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษานั้น เมื่อผู้ศึกษาได้รับแบบสอบถามคืนตามจำนวนที่ต้องการแล้ว จะนำแบบสอบถามมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม และนำมาประมวลด้วยคอมพิวเตอร์ในการวิเคราะห์ ทางสังคมศาสตร์ โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for Social Sciences) ค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์มีดังนี้

1. ข้อมูลที่เป็นปัจจัยพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง วิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ แจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. เป็นคำถามเกี่ยวกับการรับรู้กิจกรรมด้านความรับผิดชอบต่อสังคม โดยสอบถามความรู้เกี่ยวกับวัตถุประสงค์การดำเนินงานกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม รูปแบบการดำเนินกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม ขอบเขตการดำเนินกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม และประโยชน์ของการดำเนินกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม มีลักษณะเป็นแบบให้เลือกตอบจำนวน 23 ข้อ แบ่งคำถามออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้
 - 2.1 การรับรู้ด้านวัตถุประสงค์การดำเนินงานกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมมีข้อคำถาม 4 ข้อ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ตอบถูก	ให้ข้อละ 1 คะแนน	
ตอบผิด	ให้ข้อละ 0 คะแนน	
ตอบถูก	3-4 คะแนน หมายถึง	มีการรับรู้ระดับสูง
ตอบถูก	2 คะแนน หมายถึง	มีการรับรู้ระดับปานกลาง
ตอบถูก	1 คะแนน หมายถึง	มีการรับรู้ระดับต่ำ
ระดับต่ำ	หมายถึง	มีระดับคะแนน 0-1 คะแนน

2.2 การรับรู้ด้านการดำเนินกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม มีข้อคำถาม 9 ข้อ

ตอบถูก 7-9 คะแนน	หมายถึง	มีการรับรู้ระดับสูง
ตอบถูก 4-6 คะแนน	หมายถึง	มีการรับรู้ระดับปานกลาง
ตอบถูก 1-3 คะแนน	หมายถึง	มีการรับรู้ระดับต่ำ

2.3 การรับรู้ด้านขอบเขตการดำเนินกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม มีข้อคำถาม 4 ข้อ

ตอบถูก 3-4 คะแนน	หมายถึง	มีการรับรู้ระดับสูง
ตอบถูก 2 คะแนน	หมายถึง	มีการรับรู้ระดับปานกลาง
ตอบถูก 1 คะแนน	หมายถึง	มีการรับรู้ระดับต่ำ

2.4 การรับรู้ด้านประโยชน์ของการดำเนินกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม มีข้อคำถาม 6 ข้อ

ตอบถูก 5-6 คะแนน	หมายถึง	มีการรับรู้ระดับสูง
ตอบถูก 3-4 คะแนน	หมายถึง	มีการรับรู้ระดับปานกลาง
ตอบถูก 1-2 คะแนน	หมายถึง	มีการรับรู้ระดับต่ำ

2.5 ภาพรวมด้านการรับรู้กิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม มีข้อคำถาม 23 ข้อ

ตอบถูก 16-23 คะแนน	หมายถึง	มีการรับรู้ระดับสูง
ตอบถูก 8-15 คะแนน	หมายถึง	มีการรับรู้ระดับปานกลาง
ตอบถูก 1-7 คะแนน	หมายถึง	มีการรับรู้ระดับต่ำ

3. เป็นการศึกษาความคิดเห็นของพนักงานที่มีต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมเป็นคำถามแบบ ประมาณค่า (Rating Scale) ให้เลือก 5 ระดับตามแบบ ลิเกิร์ต สเกล (Likert Scale) ซึ่งเกณฑ์การให้คะแนนสำหรับคำถามเชิงบวกเป็น ดังนี้

โดยได้กำหนดเกณฑ์การให้ค่าคะแนนดังนี้

การวิเคราะห์คะแนนคำตอบแบ่งเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด โดยใช้เกณฑ์การวิเคราะห์จากคะแนนเฉลี่ยดังนี้

$$\frac{\text{คะแนนสูงสุด-คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวน}} = \frac{5-1}{3} = 1.33$$

ดังนั้น ระดับคะแนนเฉลี่ยของข้อคำถาม 5 ระดับ คะแนนความคิดเห็นของพนักงานที่มีต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมด้านต่าง ๆ จะมีขั้นของคะแนนดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 1.00-2.33 หมายถึง มีส่วนร่วมน้อย

คะแนนเฉลี่ย 2.34-3.67 หมายถึง มีส่วนร่วมปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 3.68-5.00 หมายถึง มีส่วนร่วมมาก

4. การวิเคราะห์เปรียบเทียบหาความแตกต่างระหว่างข้อมูลทั่วไปกับความคิดเห็นของพนักงานที่มีต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมโดยกำหนดสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance) และทดสอบความมีนัยสำคัญที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยใช้ค่าที (t-test) และค่าเอฟ (F-test)

การนำเสนอข้อมูล

การศึกษาข้อมูลครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ใช้วิธีการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลผลนำเสนอในรูปแบบวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา ประกอบตารางอธิบาย โดยแบ่งเนื้อหาการนำเสนอออกเป็น 5 บทดังนี้

บทที่ 1 บทนำ ความสำคัญของปัญหา มูลเหตุจูงใจในการศึกษา วัตถุประสงค์ของการศึกษาและเป็นประโยชน์ที่รับจากการศึกษา

บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เป็นการค้นคว้า และทบทวนแนวคิด ทฤษฎีและผลงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อขยายองค์ความรู้และกำหนดประเด็นในการศึกษาวิจัย

บทที่ 3 ระเบียบวิธีการศึกษา เป็นการอธิบายลักษณะและกระบวนการในการศึกษาวิจัยครั้งนี้

บทที่ 4 ผลการศึกษา เป็นการนำเสนอข้อเท็จจริงที่ได้จากการศึกษาวิจัย โดยการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติประกอบพรรณนา

บทที่ 5 สรุปการศึกษาและข้อเสนอแนะ เป็นการสรุปข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากการศึกษาวิจัยตลอดจนข้อเสนอที่เป็นประโยชน์เพื่อการศึกษาครั้งต่อไป

ข้อจำกัดในการศึกษา

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของพนักงานต่อการดำเนินกิจกรรมด้านความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมของธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน)” ผู้ศึกษามีข้อจำกัดในการศึกษาครั้งนี้คือ

1. พนักงานธนาคารมีภาระหน้าที่การทำงานค่อนข้างมากเนื่องจากสภาพการแข่งขันในธุรกิจ จึงทำให้มีเวลาจำกัดในการตอบแบบสอบถาม